

Askome kyrka

57.0176, 12.6707

När Askome kyrka invigdes första advent 1780 efter ritningar av murarmästare Johan Friedrich Röhr, ersatte den en äldre träkyrka från 1500-talet, vilken i sin tur ersatte en medeltida träkyrka som eldhärjades. Röhrs ritningar, som han tog fram på initiativ av dåvarande kyrkohereden Johan Kristoffer Kjerrulf, bearbetades senare av Överintendentsämbetet.

Askome är den enda kyrkan i Halland som kan beskrivas som en nybyggd "gustaviansk standardkyrka" men när den nuvarande kyrkan uppförde fanns inget torn. Det uppfördes 1804 under ledning av Christian Månsson.

De båda kyrkklockor är gjutna 1830 i Göteborg.

På utsidan av kyrkan finns ett solur som kom till samtidigt då kyrkan byggdes 1780. Bokstäverna som står ovanför är initialerna till den dåvarande kyrkoherden John Christoffer Kjerrulfs.

Takmålningarna är från 1789 och utförda av kyrkomålaren Johan Christian Weistern som hade gått i lära hos Ditlof Ross. Weistern har även målade läktarbarriären, som visar de fem oförståndiga i Jesu liknelse om de tio jungfrurna.

Askome kyrka fick sina kyrkmålningar övermålade under 1800-talet, och det var under en renovering 1919 som målningarna åter igen fick se dagens ljus. Framme i koret är det änglar som samlas kring en skinande triangel där Guds namn Jahve står på hebreiska.

Målningarna på läktarbröstet förställer tio dåraktiga och visa jungfrur med brudgummen Kristus i mitten. Traditionen säger att målaren som bodde i Vrågård blev kär i en hemmadotter men fick ett nej till sitt frieri. Målaren hämnades då genom att måla flickan främst bland de dåraktiga jungfrurna.

Predikstolen kommer från den föregående kyrka och är i dansk så kallad Kronborgsstil från Næstved eller Holbæck, tillverkad på 1600-talet. Den inköptes och skänktes till kyrkan av Jöns Ekenstedt på Hede 1780, och inköptes i Halmstad, troligen vid försäljningen av slottskyrkans inventarier.

Den har fyra olika motiv som föreställer scener ur Bibeln. Predikstolen var vitmålad fram tills en renovering då målningarna återupptäcktes både på predikstolen och i taket.

Timglaset är från 1700-talet. Det skall ha visat olika tidsskeden så att församling och präst visste hur lång tid gudstjänst och predikan hade hållit på.

Och golvuret som skänktes till kyrkan 1898 av Johan Salomon Persson från Veken, har ett verk som är tillverkat av urmakaren Carl Nilsson i Släthult. Fodralet gjordes av Johannes Andersson i Mjöbäck

Altaruppsatsen är tillverkad på 1600-talet i Danmark och fanns alltså tidigare i den gamla träkyrkan. Den återfanns på vinden vid renovering 1963 - där den stått undandömd i nästan 200 år. Vi kan överst se en dansk flagga, vilket visar att målningen är från tiden före Halland kom att tillhöra Sverige.

Dopfunten är troligen gjord av Tuve Falk i Hasslöv någon gång under 1700-talet. Baldakinen är ifrån 1600-talets början och återuppsattes när kyrkan renoverades 1960.

På södra vägen hänger bland annat en vapensköld för hertig Adolf Johan, Karl X Gustafs bror som var generalguvernör i Halland i början av 1650-talet. Han titulerades av sin samtid som: Pfalzgreve vid Rhen, Hertig till Jülich, Kleve och Berg, greve av Valdens, Spanheim, Mark och Ravensburg och Herre till Ravenstein. Vapenskölden har ingen direkt koppling till Askome kyrka, utan har troligen hängt i Halmstads slottskyrka, och köptes hit då den nya kyrkan i Askome skulle inredas.

På norra väggen finns ett kungörelseskåp försett med Karl XI:s monogram och året 1693. Skåpet innehåller En text till minne av hundraårsfirandet av Uppsala möte.

Orgeln byggdes 1921 av A. Magnusson i Göteborg, men som omdisponerades 1961 av Tostareds Kyrkorgelfabrik. Tillhörande fasad är troligen från kyrkans första orgel som installerades 1848, och som var byggd av Johan Nikolaus Söderling.

Källor:

Pdf: "Askome kyrka". Vessinge församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.